

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

20 päivänä lokakuuta 2011 *

Asiassa C-94/10,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Vestre Landsret (Tanska) on esittänyt 11.2.2010 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 17.2.2010, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Danfoss A/S ja

Sauer-Danfoss ApS

vastaan

Skatteministeriet,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Tizzano sekä tuomarit M. Safjan (esittelevä tuomari), A. Borg Barthet, E. Levits ja J.-J. Kasel,

* Oikeudenkäyntikieli: tanska.

julkisasiamies: J. Kokott,
kirjaaja: hallintovirkamies C. Strömholm,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 17.2.2011 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Danfoss A/S, edustajinaan advokat T. K. Kristjánsson ja advokat H. S. Hansen,
- Sauer-Danfoss ApS, edustajinaan advokat A. Møllin ja advokat E. Vistisen,
- Tanskan hallitus, asiamiehinään V. Pasternak Jørgensen, K. Lundgaard Hansen ja B. Weis Fogh,
- Espanjan hallitus, asiamiehenään M. Muñoz Pérez,
- Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan avvocato dello Stato G. Albenzio,
- Puolan hallitus, asiamiehenään K. Rokicka,

- Ruotsin hallitus, asiamiehenään A. Falk,
- Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään S. Hathaway, avustajanaan barrister P. Mantle,
- Euroopan komissio, asiamiehinään N. Fenger ja W. Mölls,

kuultuaan julkisasiamiehen 24.3.2011 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- ¹ Ennakkoratkaisupyyntö koskee unionin oikeuden tulkintaa perusteettomien maksujen palauttamista ja jäsenvaltioiden vastuuta unionin oikeuden vastaisen veron kantamisen johdosta koskevista kysymyksistä.
- ² Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat yhtäältä Danfoss A/S (jäljempänä Danfoss) ja Sauer-Danfoss ApS (jäljempänä Sauer-Danfoss) ja toisaalta Skatteministeriet (veroministeriö) ja joka koskee sitä, että veroministeriö on kieltäytynyt palauttamasta ensin mainituille unionin oikeuden vastaisesti kannettua kivennäisöljyvero ja korvaamasta tämän lainvastaisen veron kantamisesta aiheutunutta vahinkoa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Valmisteveron alaisia tuotteita koskevasta yleisestä järjestelmästä sekä näiden tuotteiden hallussapidosta, liikkumisesta ja valvonnasta 25.2.1992 annetun neuvoston direktiivin 92/12/ETY (EYVL L 76, s. 1) 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tässä direktiivissä säädetään järjestelmästä, joka koskee valmisteveron ja muiden välittömästi tai välillisesti tuotteiden kulutukseen kohdistuvien välillisten verojen alaisia tuotteita, lukuun ottamatta arvonlisäveroa ja yhteisön määrittämiä veroja.

2. Valmisteveron alaisten tuotteiden valmisteverojen rakennetta ja määrää koskevat erityissäännökset ovat eri direktiiveissä.”

- 4 Kyseisen direktiivin 3 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Tätä direktiiviä sovelletaan yhteisön tasolla seuraaviin asiaa koskevissa direktiiveissä määriteltuihin tuotteisiin:

- kivennäisöljyt,
- alkoholi ja alkoholijuomat,
- valmistettu tupakka.

2. Edellä 1 kohdassa mainituista tuotteista voidaan erityistarkoituksiin kantaa myös muita välillisiä veroja, jos näiden verojen kannossa noudatetaan valmisteverojen ja arvonlisäverojen veron perusteen määrittämistä, laskentaa, verovaateen täytäntöönpanokelpoisuutta ja valvontaa koskevia verotussääntöjä.”

- 5 Kivennäisöljyjen valmisteverojen rakenteiden yhdenmukaistamisesta 19.10.1992 annetun neuvoston direktiivin 92/81/ETY (EYVL L 316, s. 12) 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on kannettava kivennäisöljyistä yhdenmukaistettua valmisteveroa tämän direktiivin mukaisesti.

2. Jäsenvaltioiden on vahvistettava valmisteverojensa määrät kivennäisöljyjen valmisteverojen määrien lähentämisestä annetun direktiivin 92/82/ETY mukaisesti.”

- 6 Direktiivin 92/81 8 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Sen lisäksi, mitä direktiivissä 92/12/ETY säädetään yleisesti valmisteveron alaisten tuotteiden vapauttamisesta valmisteverosta tiettyjen käyttötarkoitusten perusteella, jäsenvaltioiden on vapautettava yhdenmukaistetusta valmisteverosta jäljempänä luetellut tuotteet edellytyksin, jotka jäsenvaltioiden on vahvistettava verovapautuksien oikean ja selkeän soveltamisen varmistamiseksi sekä veropetosten, veron kiertämisen tai muiden väärinkäytösten estämiseksi,

a) kivennäisöljyt, joita käytetään muutoin kuin moottori- tai lämmityspolttoaineina;

- b) kivennäisöljyt, jotka toimitetaan käytettäväksi moottoripolttoaineina muussa ilmailussa kuin yksityisessä huvi-ilmailussa, sanotun kuitenkin rajoittamatta muiden yhteisön säännösten soveltamista.

-- "

- 7 Komissio antoi 7.11.1990 tiedonannon ehdotuksesta kivennäisöljyjen valmisteverojen rakenteiden yhdenmukaistamisesta annettavaksi neuvoston direktiiviksi (KOM(90) 434 lopullinen), ja tiedonannossa täsmennettiin nimenomaisesti, että voitelu- ja hydraulikaöljyihin sovelletaan direktiivissä 92/81 säädettyä verovapautusta.

Kansallinen lainsäädäntö

- 8 Direktiivien 92/12 ja 92/81 panemiseksi täytäntöön Tanskan lainsäätäjät antoi kivennäisöljytuotteiden energiaverosta 19.12.1992 lain nro 1029 (lov nr. 1029 af 19. december 1992 om energiafgift af mineralolieprodukter m.v., jäljempänä kivennäisöljyverolaki). Lain 1 §:n 1 momentissa säädettiin seuraavaa:

"Kivennäisöljytuotteista on maksettava Tanskassa veroa. Vero on

--

12) 178 äyriä/litra voiteluöljyistä, hydraulikaöljyistä ja niitä vastaavista tuotteista."

- 9 Maksudellisiä voitelu- ja hydraulikkaöljyjen valmisteverosta olivat öljy-yhtiöt, mutta kyseisen lain perusteluissa ennakoitiin, että valmistevero vyörytettäisiin veronalaisten öljyjen ostajille.
- 10 Yhteisöjen tuomioistuimen annettua asiassa C-346/97, Braathens, 10.6.1999 (Kok., s. I-3419) tuomion, joka vahvistettiin asiassa C-437/01, komissio vastaan Italia, 25.9.2003 annetulla tuomiolla (Kok., s. I-9861) ja josta seuraa, että välillisestä verosta säättäminen yhdenmukaistetusta valmisteverosta vapautetuille tuotteille poistaisi direktiivin 92/81 8 artiklan 1 kohdan b alakohdalla kaiken tehokkaan vaikutuksen ja ettei tällaista veroa siten voida perustella direktiivin 92/12 3 artiklan 2 kohdalla, Tanskan veroviranomaiset päättivät keskeyttää hallinnollisesti voitelu- ja hydraulikkaöljyveron kantamisen 1.12.2001 lähtien. Lailla nro 395, joka annettiin 6.6.2002, päätettiin kumota mainittu vero 1.12.2001 alkavien vaikutuksien.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 11 Danfoss osti 1.1.1995 ja 30.11.2001 välisenä aikana voiteluöljyjä erinäisiltä tanskalaisilta öljy-yhtiöiltä, jotka maksettuaan kivennäisöljyveron Tanskan verottajalle vyörytivät koko veron määrän eli 6 108 054 Tanskan kruunua (DKK) Danfossille.
- 12 Danfoss myi 1.1.1998 ja 30.11.2001 välisenä aikana osan näistä öljyistä Sauer-Danfossille ja sisällytti öljyn myyntihintaan kivennäisöljyveroa yhteensä 1 686 096 DKK.

- 13 Kivennäisöljyveron kumoamisen jälkeen Danfoss ja Sauer-Danfoss vaativat Tanskan veroviranomaisia palauttamaan ostamiensa voiteluöljyjen kokonaishinnasta lainvas-
taista veroa vastaavan osan, eli 6 108 054 DKK ja 1 686 096 DKK, mutta ne täsmensivät
kuitenkin, että jos Danfossille palautetaan koko veroviranomaisilta vaadittu määrä, se
maksaa Sauer-Danfossille 1 686 096 DKK, joka vastasi Danfossin myyntihintaan sisäl-
tyvän kivennäisöljyveron määrää, ja Sauer-Danfoss peruuttaa vaatimuksensa. Sauer-
Danfossin vaatimus on siten toissijainen Danfossin vaatimukseen nähden.
- 14 Ennakkoratkaisupäätöksestä ilmenee lisäksi, että öljy-yhtiöt eivät ole vaatineet palau-
tettavaksi valmisteveroa, joka sisältyi Danfossille myytyihin voiteluöljyihin.
- 15 Pääasian kantajat ovat vaatimustensa tueksi vedonneet siihen, että koska ne ovat
joutuneet vastaamaan lainvastaisen veron taloudellisista vaikutuksista, unionin oi-
keuden tehokkuusperiaate edellyttää sitä, että palautusta ovat oikeutettuja vaatimaan
ainoastaan ne itse eivätkä öljy-yhtiöt. Pääasian kantajat ovat myös vaatineet Tanskan
valtiolta vahingonkorvausta mainitun veron kantamisesta aiheutuneesta vahingosta.
- 16 Pääasian kantajien vaatimukset hylättiin. Tanskan viranomaisten mukaan unionin oi-
keudessa säädettyä oikeutta perusteettomien maksujen palauttamiseen sovelletaan
ainoastaan välittömästi veronmaksuvelvolliseen tahoon eikä kauppaketjun myöhem-
piin linkkeihin, joilla ei itsellään ollut veronmaksuvelvollisuutta ja jotka eivät myös-
kään ole itse maksaneet verottajalle mitään määriä, joiden palauttamista ne voisivat
vaatia.
- 17 Vahingonkorvaukset Tanskan viranomaiset puolestaan epäivät edellä mainitussa asi-
assa Braathens annettua tuomiota edeltävältä ajalta siksi, että kivennäisöljyverolaissa

säädetyin veron lainvastaisuus ei ollut niin ilmeinen, että veron kantaminen voisi johtaa valtion vahingonkorvausvastuuseen, ja mainitun tuomion jälkeiseltä ajalta siksi, että on mahdotonta määrittää, missä jakeluketjun vaiheessa vahinko on kärsitty, ja täten välitöntä syy-yhteyttä ei ole. Kun perusteeton vero vyörytetään eteenpäin, kysymys siitä, vastaavatko – ja jos vastaavat, niin kuinka laajasti – tietyt jakeluketjussa myöhemmässä vaiheessa olevat yritykset tai käyttäjät tosiasiaa tästä verorasituksesta, riippuu monenlaisista seikoista, kuten niistä kyseessä olevien tuotteiden hinnoittelua koskevista päätöksistä, joita verovelvollinen ja jakeluketjun myöhemmät toimijat tekevät, tuotteiden käyttötavasta ja kilpailutilanteesta asianomaisilla markkinoilla.

- 18 Pääasian kantajat nostivat päätöksistä, joilla hylättiin niiden vaatimukset, kanteen Vestre Landsretissä, joka päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

- ”1) Onko unionin oikeuden kanssa ristiriidassa se, että jäsenvaltio hylkää palauttamisvaatimuksen, jonka on esittänyt yritys, jolle on vyörytetty direktiivien vastainen valmistevero, kun hylkäämisen perusteena on – nyt käsiteltävän asian kaltaisissa olosuhteissa – se, että kyseinen yritys ei ole se yritys, joka on maksanut veron valtiolle?
- 2) Onko unionin oikeuden kanssa ristiriidassa se, että jäsenvaltio hylkää korvausvaatimuksen, jonka on esittänyt yritys, jolle on vyörytetty direktiivien vastainen valmistevero, kun vaatimus hylätään – nyt käsiteltävän asian kaltaisissa olosuhteissa – jäsenvaltion esittämän perusteen takia (nimittäin siksi, ettei yritys ole välitöntä vahinkoa kärsinyt osapuoli ja ettei mahdollisen vahingon ja vastuuseen johtavan menettelyn välillä ole välitöntä syy-yhteyttä)?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

- ¹⁹ Ensimmäisellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii selvittämään, voiko jäsenvaltio hylätä sellaisen toimijan esittämän palauttamisvaatimuksen, jolle perusteettoman veron määrä on vyörytetty, sillä perusteella, ettei tämä toimija ole maksuvelvollinen mainitusta verosta eikä se täten ole maksanut veron määrää veroviranomaisille.
- ²⁰ Tähän kysymykseen vastaamiseksi on heti alkuun muistutettava, että oikeus saada takaisin sellaiset verot tai maksut, jotka jäsenvaltio on kantanut unionin oikeuden vastaisesti, seuraa niistä oikeuksista, joita yksityisille on annettu unionin oikeussäännöillä, joilla tällaiset verot tai maksut kielletään, ja täydentää näitä oikeuksia. Jäsenvaltiolla on siten lähtökohtaisesti velvollisuus palauttaa unionin oikeuden vastaisesti kannetut verot tai maksut (ks. asia 199/82, *San Giorgio*, tuomio 9.11.1983, Kok., s. 3595, Kok. Ep. VII, s. 373, 12 kohta; asia C-264/08, *Direct Parcel Distribution Belgium*, tuomio 28.1.2010, Kok., s. I-731, 45 kohta ja asia C-398/09, *Lady & Kid ym.*, tuomio 6.9.2011, Kok., s. I-7375, 17 kohta).
- ²¹ Unionin oikeuden kanssa yhteensopimattomien verojen tai maksujen palauttamista koskevasta periaatteesta poiketen perusteettomasti kannetun veron tai maksun palauttamisesta voidaan kieltäytyä vain, jos oikeudenhaltijat saivat palauttamisesta perusteetonta etua eli jos on osoitettu, että henkilö, joka on velvollinen maksamaan veron tai maksun, on todellisuudessa vyöryttänyt sen välittömästi ostajalle (ks. vastaavasti em. asia *Lady & Kid ym.*, tuomion 18 ja 20 kohta).

- 22 Tällaisessa tilanteessa perusteettomasti kannettua veroa tai maksua ei ole lopullisesti maksanut verovelvollinen vaan ostaja, jolle vero tai maksu on vyörytetty. Jos verovelvolliselle myyjälle palautettaisiin veron tai maksun määrä, jonka hän on jo vyöryttänyt ostajalle, myyjä saisi tämän vuoksi tämän määrän kahdesti, mitä on pidettävä perusteettoman edun saamisena, eikä niitä seurauksia, joita ostajalle aiheutuu veron tai maksun lainvastaisuudesta, korjattaisi ollenkaan (yhdistetyt asiat C-192/95-C-218/95, Comateb ym., tuomio 14.1.1997, Kok., s. I-165, 22 kohta ja em. asia Lady & Kid ym., tuomion 19 kohta).
- 23 Tästä seuraa, että oikeudella perusteettoman veron palauttamiseen pyritään korjaamaan vaikutuksia, joita veron unionin oikeuden vastaisuudesta aiheutuu, poistamalla se taloudellinen rasitus, joka verosta on perusteetta aiheutunut sille toimijalle, joka on lopulta tosiasiallisesti vastannut tästä verosta.
- 24 Näiden täsmennysten jälkeen on kuitenkin myös muistutettava, että vakiintuneessa oikeuskäytännössä on todettu, että koska unioni ei ole antanut verojen palauttamisvaatimuksia koskevia säännöksiä, kunkin jäsenvaltion tehtävänä on sisäisessä oikeusjärjestyksessään säätää kyseisten vaatimusten esittämistä koskevista edellytyksistä, joiden on kuitenkin oltava vastaavuusperiaatteen ja tehokkuusperiaatteen mukaisia (ks. asia C-291/03, MyTravel, tuomio 6.10.2005, Kok., s. I-8477, 17 kohta ja asia C-35/05, Reemtsma Cigarettenfabriken, tuomio 15.3.2007, Kok., s. I-2425, 37 kohta).
- 25 Kun tässä yhteydessä otetaan huomioon perusteettoman veron palauttamisen tarkoitus, sellaisena kuin se esitetään tämän tuomion 23 kohdassa, tehokkuusperiaatteen noudattaminen edellyttää, että jäsenvaltiot määrittävät menettelyllistä itsemääräämisoikeutta koskevan periaatteen nojalla perusteettoman veron palauttamista koskevan kanteen nostamisen edellytykset siten, että perusteettomasta verosta aiheutunut taloudellinen rasitus voidaan poistaa.
- 26 Tästä on jo todettu oikeuskäytännössä, että jos lopullinen ostaja voi kansallisen oikeuden nojalla saada verovelvolliselta takaisin maksettavakseen vyörytetyn veron tai maksun määrän, verovelvollisen on puolestaan voitava saada maksamansa määrä takaisin kansallisilta viranomaisilta (ks. em. yhdistetyt asiat Comateb ym., tuomion

24 kohta). Niin ikään kansallinen järjestelmä, jossa tavaran luovuttaja tai palvelun suorittaja, joka on erehdyksessä tilittänyt arvonlisäveron veroviranomaisille, voi vaatia sen palauttamista ja jossa palvelujen vastaanottaja voi nostaa perusteettomien maksujen palauttamista koskevan siviilioikeudellisen kanteen tuota luovuttajaa tai suorittajaa vastaan, on tehokkuusperiaatteiden mukainen, koska se mahdollistaa sen, että vastaanottaja, joka on joutunut vastaamaan erehdyksessä laskutetusta verosta, saa perusteettomasti tilitetyt summat palautetuiksi (ks. em. asia Reemtsma Cigarettenfabriken, tuomion 39 kohta).

- 27 Tästä seuraa, että jäsenvaltio voi lähtökohtaisesti evätä perusteettoman veron palauttamisvaatimuksen, jonka on esittänyt lopullinen ostaja, jolle tämä vero on vyörytetty, sillä perusteella, ettei mainittu ostaja ole maksanut veroa veroviranomaisille, kunhan se, joka lopullisesti vastaa tästä verosta, voi kansallisen oikeuden nojalla nostaa siviilioikeudellisen perusteettomien maksujen palauttamista koskevan kanteen verovelvollista vastaan.
- 28 Jos palautuksen saaminen verovelvolliselta osoittautuu kuitenkin mahdottomaksi tai suhteettoman vaikeaksi esimerkiksi verovelvollisen maksukyvyttömyyden vuoksi, tehokkuusperiaate edellyttää, että ostajan on voitava kohdistaa palauttamisvaatimuksensa suoraan veroviranomaisille ja että jäsenvaltioiden on annettava tätä varten tarvittavat välineet ja menettelyä koskevat yksityiskohtaiset säännöt (ks. em. asia Reemtsma Cigarettenfabriken, tuomion 41 kohta).
- 29 Ensimmäiseen kysymykseen on täten vastattava siten, että jäsenvaltio voi hylätä perusteettoman veron palauttamisvaatimuksen, jonka on esittänyt ostaja, jolle tämä vero on vyörytetty, sillä perusteella, ettei mainittu ostaja ole maksanut veroa veroviranomaisille, kunhan kyseinen ostaja voi kansallisen oikeuden nojalla nostaa siviilioikeudellisen perusteettomien maksujen palauttamista koskevan kanteen verovelvollista vastaan ja kunhan perusteettoman veron palautuksen saaminen verovelvolliselta ei ole käytännössä mahdotonta tai suhteettoman vaikeaa.

Toinen kysymys

- 30 Toisella kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii selvittämään, voiko jäsenvaltio hylätä korvausvaatimuksen, jonka on esittänyt yritys, jolle verovelvollinen on vyöryttänyt perusteettoman veron, sillä perusteella, ettei tämän veron kantaminen valtion toimesta selvästikään ole välittömässä syy-yhteydessä kyseiselle yritykselle aiheutuneeseen vahinkoon nähden.
- 31 Tällä kysymyksellään kansallinen tuomioistuin pyytää unionin tuomioistuinta tämentämään, voidaanko verovelvollisen omasta tahdostaan tekemää päätöstä perusteettoman veron vyöryttämisestä eteenpäin pitää tekijänä, joka katkaisee välittömän syy-yhteyden jäsenvaltion toiminnan ja ostajan kärsimän vahingon välillä.
- 32 Aluksi on muistutettava, ettei unionin tuomioistuimen tehtävänä ole luonnehtia oikeudellisesti pääasian kantajien ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa nostamia kanteita perusteettoman veron palauttamisvaatimuksiksi tai vahingonkorvausvaatimuksiksi (ks. yhdistetyt asiat C-397/98 ja C-410/98, Metallgesellschaft ym., tuomio 8.3.2001, Kok., s. I-1727, 81 kohta ja asia C-446/04, Test Claimants in the FII Group Litigation, tuomio 12.12.2006, Kok., s. I-11753, 201 kohta) ja että vahingonkorvausvaatimus voidaan esittää rinnan perusteettomien maksujen palauttamista koskevan vaatimuksen kanssa (ks. vastaavasti em. yhdistetyt asiat Comateb ym., tuomio 34 kohta).
- 33 On niin ikään muistutettava, että vahinkoa kärsineillä yksityisillä on oikeus korvaukseen vahingosta, jota niille on aiheutunut siitä syystä, että jäsenvaltio on rikkonut unionin oikeutta, kun kolme edellytystä täyttyy, eli kun rikotun unionin oikeusnormin tarkoituksena on antaa oikeuksia yksityisille, kun tämän normin rikkominen on riittävän ilmeinen ja kun yksityisille aiheutunut vahinko on välittömässä syy-yhteydessä tähän rikkomiseen (ks. asia C-118/08, Transportes Urbanos y Servicios Generales, tuomio 26.1.2010, Kok., s. I-635, 30 kohta ja asia C-568/08, Combinatie Spijker Infrabouw-De Jonge Konstruktie ym., tuomio 9.12.2010, Kok., s. I-12655, 87 kohta).

- 34 Välitöntä syy-yhteyttä koskevan vaatimuksen osalta vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että sen tarkistaminen, seuraako väitetty vahinko riittävän välittömästi siitä, että jäsenvaltio on rikkonut unionin oikeutta, on lähtökohtaisesti kansallisen tuomioistuimen tehtävänä (ks. yhdistetyt asiat C-46/93 ja C-48/93, *Brasserie du pêcheur* ja *Factortame*, tuomio 5.3.1996, Kok., s. I-1029, 65 kohta; asia C-524/04, *Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation*, tuomio 13.3.2007, Kok., s. I-2107, 122 kohta ja asia C-470/03, *AGM-COS.MET*, tuomio 17.4.2007, Kok., s. I-2749, 83 kohta).
- 35 Antaakseen ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle hyödyllisen vastauksen unionin tuomioistuin voi kuitenkin antaa sille kaikki tarpeelliseksi katsomansa ohjeet (ks. vastaavasti asia C-150/99, *Stockholm Lindöpark*, tuomio 18.1.2001, Kok., s. I-493, 38 kohta ja asia C-566/07, *Stadeco*, tuomio 18.6.2009, Kok., s. I-5295, 43 kohta).
- 36 Tätä silmällä pitäen on todettava, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa kansallisessa säännöstössä, jossa välittömän syy-yhteyden voidaan osoittaa vallitsevan ainoastaan valtion kantaman perusteettoman veron ja verovelvolliselle aiheutuneen vahingon välillä, ei voida ymmärtää tätä syy-yhteyttä koskevaa edellytystä sillä tavalla, että korvauksen saaminen kärsitystä vahingosta tulee käytännössä mahdottomaksi tai suhteettoman vaikeaksi.
- 37 Tämän johdosta tällainen kansallinen säännöstö on lähtökohtaisesti tehokkuusperiaatteen mukainen, kunhan ostaja, jolle verovelvollinen on vyöryttänyt kyseisestä verosta aiheutuvan rasituksen, voi kansallisen oikeuden nojalla vaatia tästä syystä kärsimänsä vahingon korvaamista kyseiseltä verovelvolliselta.
- 38 Vastaavasti kuin tämän tuomion 28 kohdassa todetaan, on niin, että jos korvauksen saaminen verovelvolliselta siitä vahingosta, jota on aiheutunut ostajalle, joka on vassannut hänelle vyörytetyn veron taloudellisesta rasituksesta, osoittautuu kuitenkin mahdottomaksi tai suhteettoman vaikeaksi esimerkiksi verovelvollisen maksukyvyyttömyyden vuoksi, tehokkuusperiaate edellyttää, että kyseisen ostajan on voitava

kohdistaa vahingonkorvausvaatimuksensa suoraan valtiolle, eikä valtio voi pätevästi vastustaa tätä vaatimusta vetoamalla välittömän syy-yhteyden puuttumiseen perusteettoman veron kantamisen ja ostajan kärsimän vahingon välillä.

- 39 Toiseen kysymykseen on täten vastattava siten, että jäsenvaltio voi hylätä vahingonkorvausvaatimuksen, jonka on esittänyt ostaja, jolle verovelvollinen on vyöryttänyt perusteettoman veron, sillä perusteella, ettei kyseisen veron kantamisen ja kärsityn vahingon välillä ole välitöntä syy-yhteyttä, kunhan ostaja voi kansallisen oikeuden nojalla vaatia vahingonkorvausta verovelvolliselta ja kunhan ostajan ei ole käytännössä mahdotonta tai suhteettoman vaikeaa saada korvausta kärsimästään vahingosta verovelvolliselta.

Oikeudenkäyntikulut

- 40 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Unionin oikeuden sääntöjä on tulkittava siten, että

- 1) **jäsenvaltio voi hylätä perusteettoman veron palauttamisvaatimuksen, jonka on esittänyt ostaja, jolle tämä vero on vyörytetty, sillä perusteella, ettei mainittu ostaja ole maksanut veroa veroviranomaisille, kunhan kyseinen ostaja**

voi kansallisen oikeuden nojalla nostaa siviilioikeudellisen perusteettomien maksujen palauttamista koskevan kanteen verovelvollista vastaan ja kunhan perusteettoman veron palautuksen saaminen verovelvolliselta ei ole käytännössä mahdotonta tai suhteettoman vaikeaa;

- 2) jäsenvaltio voi hylätä vahingonkorvausvaatimuksen, jonka on esittänyt ostaja, jolle verovelvollinen on vyöryttänyt perusteettoman veron, sillä perusteella, ettei kyseisen veron kantamisen ja kärsityn vahingon välillä ole välitöntä syy-yhteyttä, kunhan ostaja voi kansallisen oikeuden nojalla vaatia vahingonkorvausta verovelvolliselta ja kunhan ostajan ei ole käytännössä mahdotonta tai suhteettoman vaikeaa saada korvausta kärsimästään vahingosta verovelvolliselta.**

Allekirjoitukset